

ಶ್ರೀ ರಂಗ
ಸಮಗ್ರಮಂಥನ



W. B. B. B.

W. B. B. B.

With Best Compliments From :

KAMAT

RESTAURANT

(Air Conditioned)

Unity Buildings
J. C. Road
Bangalore-2

For

South Indian.

North Indian.

And

Chinese Veg.

ನಾಟಕ.....

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ತರುವಾಯ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ, ಮುಂದೆ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಾನು ಅನೇಕ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹರಿಕೀರ್ತನ (ಹರಿಕಥೆ) ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಅನುಭವವನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಇಂದು ಕೂಡ ಆ ಕೀರ್ತನಕಾರರ, ಅವರ ಕಥನಶೈಲಿಯ, ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಗ್ರಹದ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಾವಭಾವಗಳ ಚಿತ್ರ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ನಿಲ್ಲುವುದು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಎಂದರೆ 1971 ರಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಶನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಥಿಯೇಟರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಭಾರತೀಯ ನಾಟಕಲೇಖನ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 10 ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ 2-3 ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ಕೀರ್ತನ ಕಲೆಯ ನಮ್ಮ ನಾಟಕಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿತು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಕೀರ್ತನ ಕಲೆಯ ಪ್ರಭಾವ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪ್ರಭಾವದ ಒಂದು ಫಲವಾಗಿ ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ವಾಚಕರ-ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ-ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕೀರ್ತನಕಾರನ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೇ ನಾಟಕವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಪೌರಾಣಿಕ ಪಾತ್ರಗಳೂ, ಪೌರಾಣಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುವು (ಇಂದಿನ ತರುಣರಿಗೆ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿದೆಯೋ?). ನನ್ನ ಚಿಂತನಶೀಲ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕಾಗಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿವೆ. ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕತೆಯ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಂಗಸ್ಥಲ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಗಳ ಸಜ್ಜೆ ಕೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

—ಶ್ರೀರಂಗ

(ಸಮಗ್ರ ಮಂಥನದ ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ)

Received with thanks.
Dr. V. Venkatesh Murthy
13/12/76.

ರಂಗಸಂಪದ....

೧೯೭೧ ರಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಳೆದ 'ರಂಗಸಂಪದ' ಈವರೆಗೆ 'ಯಯಾತಿ', 'ಕದಡಿದ ನೀರು', 'ತ್ರಿಶಂಕು', 'ಅಂಧಯುಗ', 'ಜೈಸಿದ ನಾಯಕ', 'ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ', 'ಅಮನಿ', 'ಏವಂ ಇಂದ್ರಜಿತ್', 'ಆಧೇ ಅಧೂರೆ', 'ಹಗ್ಗದ ಕೊನೆ', 'ಅಶ್ವಮೇಧ', 'ಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತು ಕ್ರಾಂತಿ', ಟಿ. ಪ್ರಸನ್ನನ ಗೃಹ ಸ್ಥಾಪನಾ', 'ಗಿಳಿಯು ಪಂಜರದೊಳಿಲ್ಲ', 'ನೀ ಕೊಡೆ ನಾ ಬಿಡೆ' 'ಸಂಗ್ರಾ ಬಾಳ್ವಾ'—ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಂಗದ ಮೇಲೆ ತಂದು ಹವ್ಯಾಸಿ ರಂಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. 'ಸಂಗ್ರಾ ಬಾಳ್ವಾ' ದ ಟಿ. ವಿ. ಪ್ರದರ್ಶನ (SITE ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ) ರಂಗಸಂಪದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಾತೊಂದು ದಿಕ್ಕನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಜನರಲ್ಲಿ ನಾಟಕಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 'ನೀವಿರು ವಲ್ಲೇ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿವಿಧ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಕೈಸುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಕೂಡ. ಹೀಗೆಯೇ ಇತರ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳು, ಕನಸುಗಳು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಅಡಚಣೆಗಳಿದ್ದರೂ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನಂತೂ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನವಿತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಲವಾರು ಯುವ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ, ನಾಟಕಕಾರರಿಗೆ, ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ರಂಗ

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಾವಕಾಶ ನೀಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಲಾಗಲಿವುಗಳೆರಡನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನರಿತು ಮುಂದುವರಿಯು ತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಹವ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಲು ಇರುವ ಒಂದೇ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ವಾದ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ 'ರಂಗಸಂಪದ' ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ.

'ರಂಗಸಂಪದ'ಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ತಾತ್ವಿಕ commitment ಇಲ್ಲ. ಇರುವ ಒಂದೇ commitment ಎಂದರೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗ ಗಳಿಂದ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

೧೯೭೭ ರಲ್ಲಿ :

'ಮಹಾ ಪ್ರಸ್ಥಾನ'—ಮೂಲ: ಯಾ ಜೀನ್ ಐನೆಸ್ಕೊನ Exit the King ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರ: ಎಂ. ಎಸ್. ಕೆ. ಪ್ರಭು.

ನಿರ್ದೇಶನ: ಎಚ್. ವಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ

'ಅಸಹಾಯಕರು'—ಸತ್ಯೇಂದ್ರ, ನಿರ್ದೇಶನ: ಅನಿಲ್ ಕುಮಾರ್

'ಕೇಸಿಯನ್ ಚಾಕ್ ಸರ್ಕಲ್'—ಮೂಲ: ಬೆಟೋಲ್ಟ್ ಬ್ರಿಟ್

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಜಿ. ಎನ್. ರಂಗನಾಥರಾವ್

ನಿರ್ದೇಶನ: ನಾಗೇಶ್

ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಟಕಗಳು.

ನಾಟಕಕಾರ.....

ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀರಂಗರು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಆಧ್ಯರು. ಕೈಲಾಸಂ ಅವರು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಾಟಕ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಇವರು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಜೀವಂತವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳು, ಭಾಷೆ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ನೆಲ ದಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದುವು. ಯಾರ ವಿರೋಧವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ತಮಗನ್ನಿ ಸಿದ್ದನ್ನ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ನಾಟಕದ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಾಗಲೂ ಅವು ಸಮಸ್ಯೆ ಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಥೀಸಿಸ್‌ಗಳಾಗದೆ ನಾಟಕಗಳಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದ ರಿಂದಲೇ ಅವರು ಈಗಲೂ ಕನ್ನಡದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ನಾಟಕ ಕಾರರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿ ಉಳಿದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ನೀಳಕಾಯದ ಶ್ರೀರಂಗರು ಜಿಗುಟಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ. ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಜಿಗುಟಿನಿಂದಾಗಿಯೇ ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡರ ಈ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಸೊಗಡು ಮಾಯವಾಗದಿರುವುದು, ಅದು ಅವರ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರು ವುದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶ.

‘ಹರಿಜನ್ವಾರ’ ‘ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ’, ‘ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ’, ‘ಕತ್ತಲೆ ಬೆಳಕು’—ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳು ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟ ಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಇವರ ನಾಟಕಗಳು ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ ಮತ್ತಿತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದ ವಾಗಿದ್ದು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಕೆಲವೇ ಪ್ರಮುಖ ನಾಟಕಕಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಬಿ. ವಿ. ನೈಕುಂತರಾಜು

ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾನ

ಅಸಂಗತ ರಂಗಭೂಮಿ: ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಳೆಯದು- ಕೆಟ್ಟದ್ದು, ನೀತಿ-ಅನೀತಿ, ನ್ಯಾಯ-ಅನ್ಯಾಯ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ಭೇದ ಭಾವವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಟಸ್ಥವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತು ಸಂಗತಿಗಳೂ ಅರ್ಥಹೀನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅರ್ಥ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನೂ, ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಅಳೆದು ವಿಚಾರವಾದಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಸುವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವ. ನಾವು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು 'ಅನೀತಿಯುತ' ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದಾಗ, ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಅನೀತಿಯುತವೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ, ನಾವು ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲು ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾತ್ರ ತಾತ್ಪರ್ಯ. ಬದುಕಿನ ಪರಮ ಸತ್ಯವೆಂದರೆ ಅದರ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ಥತೆ, ಅಸ್ಥವ್ಯತೆ, ವಿಪರಾಸಗಳ ಗೊಂದಲ. ಇವೆಲ್ಲಾ ತರ್ಕ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಖಚಿತತೆಗಳಿಂದ ದೂರವಾದದ್ದು. ಇಂತಹ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಾನೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ರೂಪಿಸಿ

ಕೊಂಡ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇತರ ಪರಂಪರಾಗತ, ವೈಚಾರಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಷ್ಟೇ ಅಸಂಗತವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರೆಯಬಾರದು.

ಯೂಜಿನ್ ಐನೆಸ್ಕೊ (೧೯೦೨-): ೧೯೫೦ರಲ್ಲಿ Balp Soprano ಎಂಬ antiplayಯ ಪ್ರದರ್ಶನದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದು, ನಂತರ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಯೂರೋಪಿನ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣನಾದ ನಾಟಕಕಾರ. ಮೂಲತಃ ರೊಮೇನಿಯನ್ ಆದ ಈತ ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧಾನಂತರ ಫ್ರಾನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ನಾಟಕಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೊಗಳಿಕೆ, ತೆಗಳಿಕೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರವಾಗಿವೆ. ತನ್ನ ನಾಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದ ಕಟುವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಗೆ ಈತ ಯುದ್ಧೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ವಾದ ವಿವಾದಗಳೆಂದರೆ ಈತನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಡಗರ, ಉತ್ಸಾಹ, ಚುರುಕುತನ. 'ವಿವಾದಾಸ್ಪದವಾಗದ ವಿಮರ್ಶೆ ವಿಮರ್ಶೆಯೇ ಅಲ್ಲ' ಎಂದು ಈತನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಮನುಷ್ಯನ ಭಾಷೆ, ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಬದುಕು-ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಥಹೀನ, ಉದ್ದೇಶರಹಿತ ಮತ್ತು ಅಸಂಗತ ಎಂಬ ತತ್ವ ಈತನ ಎಲ್ಲಾ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿದೆ. ಬದುಕಿನ ಅತಿಸಣ್ಣ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲಾ, ಉಪಹಾಸಪೂರ್ಣ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ಈತನಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸನ್ನು

ಸದಾ ಆವರಿಸಿರುವ ಸಾವಿನ ಹೆದರಿಕೆಯ ಛಾಯೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆಳವಾಗಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ಯಥಾರ್ಥವಾದದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಬದುಕನ್ನು ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಅತಿ ವಾಸ್ತವತಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಧಾರಣ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಎಂತಹ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸುವ ವಿಲಕ್ಷಣತೆಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈತ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಐನಿಸ್ಕೊ ೧೯೭೦ ರಲ್ಲಿ Academic Francaise ನ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಉಮೇದೊಂದಿಗಾಗಿ ನಿಂತು ಆರಿಸಿ ಬಂದ.

ಮಹಾ ಪ್ರಸ್ಥಾನ: Exit the King ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರ.

ರಾಜಾ ಅಮರಸಿಂಹನಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಅವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕುಲಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಆದರೂ ಅವನು ಏನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನ ಅವಸಾನ ಸಮೀಪಿಸಿದೆ. ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು, ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು, ತನ್ನ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 'ಹೋಗಲು' ಅವನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ, ಇನ್ನೂ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬದುಕಿರಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಬಯಕೆ.... ಈ ಪಂಥ್ಯೆ ಅವನ ಅರಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳು ಬಿರುಕು ಬಿಡುತ್ತಿವೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ

ಕ್ಷಾಮ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದು ಉತ್ಪಾತಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಶಕುನಗಳು ಅವನ ಅವಸಾನ ವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿರಬೇಕೆಂಬ ಅವನ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬಯಕೆಗೆ ಅವನ ಕಿರಿಯ ರಾಣಿಯಾದ ಮೋಹಿನೀದೇವಿ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಅನುಕಂಪ, ಸೌಂದರ್ಯಗಳಿಂದ ಇಂಬುಗೊಡುತ್ತಾ, ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಅಂತಿಮ ಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಆದಷ್ಟು ಮುಂದೆ ಹಾಕುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ, ಸನ್ನಿವೇಶದ ಕಟು ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡು, ಅದರ ಎದುರೂ ಎಲ್ಲಾ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಾಹಸಗಳು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು, ರಾಜನಿಗೆ ಅರಿವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ, ಸಾವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹಿರಿಯ ರಾಣಿ ಸತ್ಯವತಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅಮರಸಿಂಹನ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಯಾರೂ ಉಳಿಯದೆ ಬಬ್ಬುಂಟಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಕೊನೆಗೆ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾದಾಗ, ಅರಮನೆ ಸಿಂಹಾಸನಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜನೂ ರಂಗದಿಂದ ಅದೃಶ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಕ ಕೇಸಿಯನ್ ಚಾರ್ ಸರ್ಕಲ್

ವಿಶ್ವ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನಷ್ಟೇ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬರ್ಲೋಲ್ಡ್ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೇದಿಕೆ ಎಂಬ ಸೀಮಿತ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸದೇ ಅದನ್ನು ಜನಜೀವನದ ಅಶೋತ್ತರಗಳು ಅಧಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಸಾಧನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೀರ್ತಿ ಬ್ರೆಖ್ಲಿನದು. ಅಂತೆಯೇ ನಾಟಕವನ್ನು ಮನೋರಂಜನೆಯ ಆಯಾಮದಿಂದ ಅರ್ಥ, ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯ ಮಾಧ್ಯಮವೆಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಆಯಾಮಕ್ಕೆ ಎಳೆದದ್ದು ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಲ್ಲಿನ ವಿಮರ್ಶನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಉದ್ದೀಪನ ಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ತಂತ್ರ ರೂಪಿಸಿದ್ದು ಬ್ರೆಖ್ಲಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಅಂದರೆ ಬ್ರೆಖ್ಲಿನನ್ನು ವಾಮಪಂಥೀಯ ಎಂದು ಲೇಬಲ್ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಾಗಿ ತ್ತದೆ. ವಾಮಪಂಥವತ್ತ ಬರುವ ಅವನ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾದರೂ ವ್ಯಾಪಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬ್ರೆಖ್ಲಿ ಮಾನವತಾವಾದಿ. ಹಿಟ್ಲರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಡೀಪಾರಿಗೊಳಗಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಬ್ರೆಖ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಶಕ್ತಿಗಳ ದೌರ್ಜನ್ಯಕೂಡಾ ಕೆರಳಿದ. ಅಧಿಕಾರ ಪಾಹಿಯ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಜನರ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲು

ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ದಮನಗೊಳಿಸಲು ತನ್ನ ಲೇಖನಿಯನ್ನು ಮಿಸಲಿಟ್ಟು ವನ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಅದನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂತು ಬದುಕ ಯಸುವ ಮಾನವೀಯ ದನಿಯನ್ನೂ ಕೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಕೇಸಿಯನ್ ಚಾರ್ ಸರ್ಕಲ್, ತ್ರಿವೆನ್ನಿ ಅಪೇರ, ಮದರ್ ಕರೇಜ್, ಮದರ್, ದಿ ಗುಡ್ ವುಮೆನ್ ಆಫ್ ಸೆಷುವಾನ್-ಬ್ರೆಖ್ಲಿನ ಮಹತ್ವದ ನಾಟಕಗಳೆಂದು ಹೆಸರಾದವು. ಕಕೇಸಿಯನ್ ಚಾರ್ ಸರ್ಕಲ್ ಕಥಾ ಪ್ರಧಾನ ವಾದ ನಾಟಕ. ಇಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಭೋಗದ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದೆ; ತಾಯಿ-ಮಗು ವಿನ ಪ್ರೀತಿ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಡ್ಡಿರುವ ತೊಡಕಿದೆ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿದೆ; ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಣಕಿಸಿ ನೋಡುವಂಥ ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆಯ ವೈಖರಿ ನಾಟಕದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಮೆರೆದಿದೆ. ಎರಡು ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಈ ನಾಟಕದುದ್ದಕ್ಕೂ ಮಿಡಿಯುವುದು ಮಾನವ ಸಹಜ ಬದುಕಿನ ನಾಡಿ, ಕೇಳುವುದು ಮಾನವೀಯ ದನಿ. ಮೊದಲ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀಚಕಾದ ತಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ರಾಜ ಮನೆತನದ ಕೂಸನ್ನು ಉಳಿಸಿ- ಬೆಳೆಸುವ ಕತೆಯಿದ್ದರೆ ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆಯ ಕತೆಯಿದ್ದು ಇಡೀ ನಾಟಕ ಜೀವನದ ಒಂದು ಮಹಾನ್ ನೋಟವಾಗಿದೆ. “ನಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆ” ಎಂದು ಲುಚೆಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಯೊಡುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಈ ನಾಟಕದ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಪಾತ್ರ. ಶ್ರೀಮಂತರಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚುವ ಇವನು ನ್ಯಾಯ ನೀಡುವ ವೈಖರಿ ದಂಗು ಬಡಿಸು ವಂಥಾದ್ದು. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯದಂತಹ ಪಾತ್ರ ನ್ಯಾಯಾ ಧೀಶನದು. ತಾಯ್ತನದ ಸುಗುಣವತಿಯರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೂ ನೆಲೆಕ್ಕ ನೀರುಣಿಸುವ, ಉಳುವವರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಹಿತವನ್ನೂ, ದವಸ, ಧಾನ್ಯಗಳ ಸಿರಿಯನ್ನೂ ಕಾಣುವ “ಕಕೇಸಿಯನ್ ಚಾರ್ ಸರ್ಕಲ್” ಜಗತ್ತಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಟಕಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಂಥಾದ್ದು.

ಹೆಚ್. ವಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ತೆಳ್ಳಗೆ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಎತ್ತರದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ಹೌದು. ಅವರು ಈ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಚಯ. ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತಿರುವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು, ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ನೆಲೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಚಿಕ್ಕ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಕಸರತ್ತು ಮಾಡಿದರು ಸುಬ್ಬಣ್ಣ. ಕಾರ್ನಾಡರ ಯಯಾತಿಗೆ, ಲಂಕೇಶರ ನನ್ನ ತಂಗಿಗೊಂದು ಗಂಡು ಕೊಡಿಗೆ, ಶ್ರೀರಂಗರ ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಕ್ಕೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ರಂಗಮಂದಿರದಲ್ಲೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಯಾದ ರಂಗಸಜ್ಜೆ ಮತ್ತು ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದವರು ಸುಬ್ಬಣ್ಣ.

ನಾಟ್ಯಸಂಘ ಹೆಚ್ಚು ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಬಹಳ ದುಡಿದವರು. ಅದು ಜಡವಾದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನೊಂದವರು.



ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತಿದ ಮೇಲಂತೂ ಇವರ ಪಾತ್ರ ಹಲವು ಹತ್ತು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರಗು ಕಂಡಿತು. ರಂಗ ಸಜ್ಜೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಾಗಲಿ ದೀಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಬಹಳ ಲೆಖ್ಪಾ

ಚಾರವಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಪರಿಪಾಠ. ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಕಾಂಪ್ರಮೈಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಹಟ.

ಇವರ ಕೆಲಸ ಕಂಡು ಮೆಚ್ಚಿ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿದರೂ ಇವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಳಕು, ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ ಎಂದು. ಕೇವಲ ರಂಗಸಜ್ಜೆಗೆ ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಇವರ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ. ಮೇಕಪ್, ಮಾಡ್ಲಿಂಗ್, ಕಾಸ್ಟೂಮ್ಸ್, ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ, ಆಕ್ಟಿಂಗ್ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು.

ಇನ್ನು ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಡಿವೆಡೆಂಡ್ಸ್ ಪಡೆದರು. ಈಗಾಗಲೇ ಇವರ ಸಮಗ್ರ ಮಂಥನ ರಾಜ್ಯದ ಹಲವಾರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡು ಉತ್ತಮ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗುವ ಎಲ್ಲಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿದ್ದಾರೆ.

ರಂಗಭೂಮಿಯ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಸಿನೆಮಾರಂಗದ ಕಡೆ ವಾಲಿದ್ದನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಮಯೂರ ತಂಡದ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಕೂಡಿ "ಕಂಕಣ" ಚಿತ್ರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರೀಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ.

ಓದಿದ್ದು Sound Engineering ಉದ್ಯೋಗ Electronic ಹವ್ಯಾಸ Theatre. ಇವರ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಜೊತೆಗೂಡಿದ ಮಡದಿ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮುದ್ದು ಮಗಳು. ಈ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರಿಂದ ರಂಗಭೂಮಿ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಅಚ್ಚರಿಯಲ್ಲ.

ಅಯನೇಶ್ವೋನ Exit the King ಇವರ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಯೋಗ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಈ ಮಹಾ ಪ್ರಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಯೋಗ ಇವರ Great Entry ಆಗಲಿ ಎಂಬ ಹಾರೈಕೆ.

With the best compliments from :

Phone : 29319

**SHIA MOHANLAL
ANANDMALL & CO.**

WHOLESALE CLOTH MERCHANTS

STOCKISTS OF I. C. G. CALICO, ARVIND & RAIPUR GROUP OF MILLS

*Dewan Surappa's Lane, Chickpet
Bangalore-560053*

Phone : 29121

**N A R E N D R A
ELECTRICAL STORES**

ELECTRICAL DEALERS

G-101, Ekambarasahuji Lane
Chickpet, BANGALORE-2

H. S.

TEXTILES

Wholesale Dealers in : **SILK & COTTON
GOODS**

No. 5, K. S. Market, Chickpet
BANGALORE-560 053

Phone : 75765

**KSHEERASAGARA
PRESS**

Venkusahuji Lane, Chickpet Cross
BANGALORE-560 053

Phone : 73321

RADHA SOAMI

Raghunath Stores
Fancy Cloth Merchants
13/3, Balepet, BANGALORE-2A



SHIVRAM

BANGALORE

"BELLI"

for brilliant brightness
The New Detergent Cake

of

Bangalore Home Industries.

45, Reservoir Street, BANGALORE-4

Our New Product 63480



**CAFE
SANMAN**

Gandhibazaar
Bangalore-4

Phone : 68078

**M/s. KAVERI WOOD &
CARD CONTAINERS**

Ancillary to M/s Bharath Electronics Ltd
BEL Industrial Estate, Jalahally,

BANGALORE - 560 013

WITH BEST COMPLIMENTS FROM:

Phone : 7 0 5 0 2

FASHION FABRICS

Approved Dealers of:
KHATAU MILLS

No. 6, A. M. Lane
Chickpet Cross
BANGALORE-560053

MODEL PRINTING HOUSE

❖ Letterpress

❖ Thermographic

❖ Screen Printers

❖ & Binders

525, O.T.C. Road, Akkipet Sq.
BANGALORE-560 053

THE ARTS

Specialists :

*Artistic Embroidery of Machine
& Hand Work*

No. 935, Nagarthpet, BANGALORE-560 002

G. R. TRADERS

Manufacturers of :

Paper Envelopes, Paper Bags,

Card Board Box, Note-Books,

Ultra Marine Blue, Camphor

Dealers in :

Printers Presso Machineries.

No. 16, 10th Cross 2nd Floor, Cubbanpet

BANGALORE-2

REP : GOVERDHANDAS

SREELAKSHMI SILK EMPORIUM

Selling Agents :

The Karnataka State Silk H. L. Weavers,
Centrol Co-Operative Society Limited.

Chickpet, BANGALORE-53

Phone : PP 74654

**S R I
SIDDESWARA
TEXTILES**

Manufacturers & Whole-Sellers

Props : D. M. Rudrappa & Sons

686, Bennegovindappa Lane

(Near Syndicate Bank)

Chickpet, BANGALORE-3

Phone : 74654

Rajendra Cap Mart (Regd)

Dhariwal, Lalimli, Ludbiana Hosiery

& Umbrella Merchants

(Wholesale & Retail)

CHICKPET. BANGALORE-53

Phone : 73616

M. L. ELECTRICALS

Opp. State Bank of Mysore

Chickpet Branch

693, Benne Govindappa Lane,

Chickpet Cross

BANGALORE-560 053

ALPHA INDUSTRIES

ENGINEERS AND MANUFACTURERS

Pressed Components ★ Strip Heaters

Switches ★ Industrial Mould Parts

**379 Shradhananda Bhavan Road,
Visweswarapuram, BANGALORE-4**

Phone : 61877

With Best Compliments

From :

THE TIME SHOP

176/2. COMMERCIAL STREET
BANGALORE-560 001

Phone : 5 2 7 5 7

Drop in for HMT Automatic Watches

With best compliments from :

RAJAGOPAL ENTERPRISES

820, 18th Main Road, IV-'T' Block, Jayanagar
BANGALORE-550011

LICENCED ELECTRICAL CONTRACTORS & ENGINEERS

With Best Compliments From:

For exquisite selections in pure silk sarees
and other casual or daily wear visit

M/s. NARAYAN RAO MANDRE & CO.

Seshadripuram - BANGALORE-560 029

Phone : 3 3 7 3 8

WITH BEST COMPLIMENTS FROM :

M/s
Bharat Rubber Industries

Ancillary to M/s BHARAT ELECTRONICS LTD.

B. E. L. Industrial Estate
Jalahalli P. O.
BANGALORE-560 013

With best compliments from :

**Kamat Lodge
&
Restaurant**

J. C. W. Road, Minerva Circle
BANGALORE-560002

PHONE : 6 4 3 7 6
6 4 4 2 6
6 4 4 5 6
6 4 4 7 6

Connection to all Rooms

ರಂಗದ ಮೇಲೆ

ಕೀರ್ತನಕಾರ :	ರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್
ಪಿತಾಮಹ :	ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್
ವಿಠಲ :	ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿ
ಪಶುಪತಿ :	ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ
ಇಂದ್ರ :	ವಸಂತಕುಮಾರ ಶೆಣೈ
ಲಕ್ಷ್ಮೀ :	ಶಾಂತಾ ದೇವುದು
ಸರಸ್ವತೀ :	ಶಾರದಾ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ
ಆ. ಕುಬೇರ :	ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ
ವ್ಯಕ್ತಿ :	ಗುಂಡಣ್ಣ / ರಾಮಕೃಷ್ಣ
ಸಮವಸ್ತ್ರಧಾರಿ } ದಿಕ್ಪಾಲಕರು } ಜನಸಮೂಹ }	ರಂಗಸಂಪದ ಕಲಾವಿದರು
ಮೇಳ :	ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ರಂಗದ ಹಿಂದೆ

ಬೆಳಕು ಮತ್ತು

ರಂಗಸಜ್ಜಿಕೆ :

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ

ಲೋಕೇಶ್

ಶಿವಶಂಕರ್

ಗುಂಡಣ್ಣ

ಬಿ. ಎಮ್. ನಾಗೇಶ್

ರುದ್ರಮೂರ್ತಿ

ರಾಮಕೃಷ್ಣ

ನಾಗೇಶರಾವ್, ದತ್ತಾತ್ರೇಯ, ಮಂಜುನಾಥ್

ರಂಗಸಲಕರಣೆ

ಉಡುಪು ಮತ್ತು

ಆಭರಣ

ಧ್ವನಿ :

ಕಲೆ :

ಪ್ರಸಾಧನ :

ನಿರ್ದೇಶನ :

ನಿರ್ವಹಣೆ :

ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ

ದಾನಿ

ಅಬ್ಬೂರು ಜಯತೀರ್ಥ

ಚಂದ್ರನಾಥ್, ಕೆ. ಟಿ. ಅನಂತ್, ಎಂ.ಸಿ. ಅನಂದ್

ರಾಮಕೃಷ್ಣ

ಎಚ್. ವಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಜಿ. ಲೋಕೇಶ್, ಎಚ್.ಕೆ. ನಾಗೇಶರಾವ್

ಹಾರ್ಡ್ ಕುಭಾಶಯಗಳು :

ಗಾಯನ ಗಂಗಾ

ಕರ್ನಾಟಕ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಉಭಯ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಗೂ
ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತಾರ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಏಕೈಕ ಸಂಗೀತ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾಲಯ
ಬೆಂಗಳೂರು-೧೮

ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ
ಎಲ್ಲಾ ನಮೂನೆಯ ಆತ್ಮಾಧುನಿಕ
ರೆಡಿಯೋ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗಾಗಿ
ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಶಿವಶಕ್ತಿ ಡ್ರೆಸ್‌ಸ್ ಮತ್ತು ಜವಳಿ ಅಂಗಡಿ
ಗೋಕಾಕ (ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ)

M s. SHIVASHAKTHI DRESSES & CLOTH MERCHANTS
GOKAK (Belgaum Dist)

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಜಾಹಿರಾತುದಾರರಿಗೆ, ಪ್ರಭಾತ್ ಶಿಶು-ವಿಹಾರ,
ಡಿ. ಆರ್. ಸಂಪತ್, ವರದೇಶಿಕಾಚಾರ್,
ಯು. ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ಟಿ. ಎನ್ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ,
ಲಿಪಿ ಮುದ್ರಣ, ಸೇವಾ ಸದನ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ,
ವಿ. ಗುಂಡೂರಾವ್, ಬಿ. ಎ. ವೈಕುಂಠರಾಜು
ಜಿ. ಎಸ್. ರಂಗನಾಥರಾವ್, ಆರ್. ನಾಗೇಶ್,
ಎಂ. ಎಸ್. ಕೆ. ಪ್ರಭು,
ಯುವಜನ ಇಲಾಖೆ (ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ)

ಸ್ವುಡಿಯೊ ಪ್ರಫುಲ್

ಸಂಪಿಗೆ ಬೀದಿ, 11ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ ಬೆಂಗಳೂರು-3

ನೀವು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ?

ಹಾಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವುಡಿಯೋಗೆ ಬನ್ನಿ
ನೀವು ಸುಂದರರಾಗಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆವೆಯರಾಗಿದ್ದು, ಇನ್ನೂ ಸುಂದರರಾದ
ಕಳೆ, ಮೆರಗು, ಮಿಂಚು ನಿಮ್ಮ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಯಸಿದ್ದರೆ!
ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಲಾಮಂದಿರವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ

ಸತ್ಯಂ ಶಿವಂ ಸುಂದರಂ

With best compliments from:

Hajee Ebrahim Essack & Sons

POST BOX No. 7629

CHICKPET

BANGALORE. 560053

With best compliments from :

FOR EVERYTHING IN PHOTOGRAPHY
PLEASE CONSULT

D. L. S. IYENGAR

(Ex. official Photographer Irrigation Projects)

Photographic Consultant

348, Sampige Road, Malleswaram, BANGALORE-3

WITH BEST COMPLIMENTS FROM :

PHONES : 34710 & 30323 GRAMS : COMPUNITS

B D S ELECTRONICS

Manufacturers of :

Vitreous Enamelled Wire Wound Resistors, Stud Type
Rotary Switches Industrial Test Equipments, Stebi-
lized D C Power Supplies and Special Equipments for
Defence

No. 132, 1st Main Road, Seshadripuram,
BANGALORE - 560 020

WITH BEST COMPLIMENTS FROM :

Our specially made agarbathies create a lovely
atmosphere around you by their sweet and healthy
fragrance.

M/s. RAJSHAHI AGARBATHI Co.,

Regd. No. 279319

No. 5, New Pension Lane, Goripalyam,
BANGALORE - 560 018

Our Products : **Rajshahi Sugandh,** **Madhur Sugandh,**
Book Brand Durbar, **Rajshahi Gulab.**

With Best Compliments From :



J. A. P. ENGINEERING

Ancillary to M/s. BEL, Bangalore
BEL Industrial Estate, Jalahalli, BANGALORE- 60 013

With best compliments from :

KST. 0090633-5 } Dt. 3-6-1976 Phone { Fact. 6 4 5 3 6
CST. 0095633-8 } { Off. 7 1 6 4 3

MAHALAKSHMI INDUSTRIES

Manufacturers of :

'MANTON' BRAND BEST QUALITY ELECTROLYTIC,
COPPER & ALUMINIUM, P.V.C. INSULATED
WIRES & CABLES

765, CHICKPET
BANGALORE - 560 053

586, 7th BLOCK
W. K. ROAD
JAYANAGAR
BANGALORE - 560 011

WITH THE BEST
COMPLIMENTS
FROM

Abdul Cureem & Sons

CUREEM BUILDINGS

Chickpet, Bangalore-560053

Guarantors Binny Group of Mills

With the best compliments

from :

Phone { Shop 26056
Res. 61392

Chandan Electricals

Dealer : EVERYTHING IN ELECTRICAL

665, CHICKPET, BANGALORE-560053

WITH BEST COMPLIMENTS FROM :

KST 0330894-7
CST 0335894-0
FGL

PHONE : { Res. 83208
Shop

RENUKA & Co.

34-2, 4th Main Road, New Tharagpet

BANGALORE-560 002 A

With Best Compliments From :

GRAMS: 'SURAJ'

Estd. 1937

Phone 29687

Resl. 75647

The Koh-i-noor Electric Co.

ELECTRICAL ENGINEERS & CONTRACTORS

DEALERS IN EVERYTHING ELECTRICAL

661, CHICKPET — BANGALORE-560 053

With Best Compliments From :

Phone No. P.P 7 4 1 4 0

M. ARVIND & Co.

Distributors for :

PODAR TEXTILES FOR LADIES VARITIES

**No. 12, Kundan Market
D. S. Lane, Chickpet Cross
BANGALORE-560 053**

WITH BEST COMPLIMENTS FROM:

**M/s. SWASTIK
ELECTRICAL INDUSTRIES**

V. S. LANE, CHICKPET,
BANGALORE-560 053

Telephone No. 73 360

WITH BEST COMPLIMENTS FROM:

SHOW ROOM 26665

RESIDENCE 32695

NARAIN & Co.

GLASS HOUSE

Dealers in all kinds of Design, Plain, Coloured, Tinted, Safety, Toughened & Rein-Forced Glasses, Plywood, Hard Boards, Decorative Laminates & Resin Adhesives.

Mfrs. of: Decorative Art Glasses, Engraved & Etched Glasses, Flush-Doors, Fancy Table Tops & Chair Seats.

**G-31, Hanuman Buildings
Chickpet, Bangalore-560 053**

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಾಧನೆ

* 116 ಕೋಟಿ ರೂ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಲದಿಂದ 1 ಕೋಟಿ ಜನರ ವಿನೋಚನೆ.

* ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ಶೇ. 30ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ 27 ಲಕ್ಷ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಲಾಭ.

* 5 ಲಕ್ಷ ಗೇಣಿದಾರರು ಇಂದು 20 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು.

* ಇದುವರೆಗೆ 17000 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ 20000 ನೀರಾವರಿ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಪುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸೌಲಭ್ಯ.

* ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ 6.7 ಲಕ್ಷ ನಿವೇಶನಗಳ ಉಚಿತ ಹಂಚಿಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷ ನಿವೇಶನ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲು.

* ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 92000 ಜನರಿಗೆ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ.

* ವೃತ್ತಿಮೂಲ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತರಬೇತಿಯಿಂದ 1000 ತರಬೇತಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಟೈಪೆಂಡ್ ನೀಡಿಕೆ.

* ತೀವ್ರ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 20 ರಿಂದ 40 ರಷ್ಟು ಇಳಿತ.

* ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, ನೋಟು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸರಬರಾಜು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಹಂಚಿಕೆ.

* ಕೈಮಗ್ಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಹಾಗೂ ಕೈಮಗ್ಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 92 ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ, ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತ.

c-v-v-
With The Best Compliments From :

SRI PADMA SOCIAL ASSOCIATION (Regd.),

No. 1, Poornaiah Chatram Road Balepet Cross, Bangalore-560053

Affiliated to :

KARNATAKA STATE

- | | |
|-------------------|----------------------|
| 1. Ball Badminton | 6. Cricket (women) |
| 2. Volley Ball | 7. Swimming |
| 3. Carrom | 8. Athletics |
| 4. Wrestling | 9. Cycling |
| 5. Table Tennis | 10. Football (women) |

Associations.

Free Reading Room & Library